

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2019-676581049
(DOS-2018-0003962)

Bijlagen
4

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Afhandeling motie 751 "Belang ESTEC".

Geachte Statenleden,

Via deze brief informeren we u over:

- hoe we de nodige inspanningen leveren gericht op additionele Rijksmiddelen voor het ruimtevaartcluster;
- dat we in het programma Zuid-Hollandse Economie 2019-2022 hebben verwerkt hoe de provincie zich kan inzetten voor versterking van clustervorming en space gerelateerde bedrijvigheid rondom ESTEC. Dit programma heeft u op 14 november 2018 vastgesteld;
- de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van onze activiteiten ter versterking van het space cluster.

Voorts kondigen we via deze brief aan dat we voornemens zijn om besluitvorming aan uw Staten voor te leggen (bij de Voorjaarsnota 2019) ter nadere uitwerking van afspraken uit de Regio Deal 'ESTEC en Space Campus Noordwijk'. Deze voorstellen kunnen gedekt worden vanuit de € 8 mln. die u reeds beschikbaar heeft gesteld voor Space Campus Noordwijk bij de Voorjaarsnota 2018.

Tenslotte stellen we voor aan uw Staten om de motie 751 "Belang ESTEC" als afgehandeld te beschouwen.

Wat vooraf ging

Bij de behandeling van de begroting 2018 in uw vergadering van 8 november 2017 namen uw Staten motie 751 ("Belang ESTEC") aan. Daarin verzoekt u ons:

1. *de nodige inspanning te leveren zodat een substantieel deel van het door het kabinet gereserveerde geld ten goede komt aan de doorontwikkeling en innovatie van de High Tech sector in Zuid-Holland;*
2. *met een voorstel te komen hoe de provincie Zuid-Holland zich kan inzetten voor versterking van clustervorming en space gerelateerde bedrijvigheid rondom ESTEC.*

Op 17 december 2017 hebben we uw Staten een behandelvoorstel voor Motie 751 “Belang ESTEC” toegezonden die voor kennisgeving is aangenomen in de Statencommissie Ruimte & Leefomgeving van 17 januari 2018. We hebben u in dat behandelvoorstel toegezegd op zo kort mogelijke termijn na afronding van het onderzoek van Buck International Consultants met betrekking tot Space Campus Noordwijk bij u terug te komen met een uitwerkt voorstel hoe de provincie Zuid-Holland zich kan inzetten voor versterking van clustervorming en space gerelateerde bedrijvigheid rondom ESTEC. Oorspronkelijk was het beoogd dat het onderzoek van Buck International Consultants voor het einde van het eerste kwartaal 2018 gereed zou zijn. Dit onderzoek heeft echter wat langer geduurd en is op 27 augustus 2018 afgerond (zie voor meer info onder ‘Stand van zaken ontwikkeling Space Campus Noordwijk’).

Overzicht tussentijds informeren van Provinciale Staten (PS) en besluiten door PS genomen met betrekking tot de inzet van de provincie ter versterking van het space cluster

In de tussenliggende periode hebben zich op het vlak van de versterking van het space cluster in Zuid-Holland door de provincie twee ontwikkelingen voorgedaan waarover we u tussentijds hebben geïnformeerd en/of besluitvorming aan uw Staten hebben voorgelegd:

- SRON: bij brieven van 15 december 2017 en 15 maart 2018 hebben wij uw Staten geïnformeerd over de komst van het Netherlands Institute for Space Research (SRON) naar Zuid-Holland, dat we de komst van SRON een hoogwaardige versterking van het space cluster achten, de intentie van ons om hier € 7 mln. aan bij te willen dragen en is het proces van de komst van SRON naar Zuid-Holland in kaart gebracht. Voorts hebben we een informatieve sessie voor Statenleden georganiseerd over dit onderwerp op 6 juni 2018. Bij Voorjaarsnota 2018 hebben uw Staten vervolgens ingestemd met ons voorstel om maximaal € 7 mln. beschikbaar te stellen om de herhuisvesting van SRON begin 2021 van Utrecht naar de campus in Leiden mogelijk te maken.
- Space Campus Noordwijk: uw Staten hebben ingestemd met het voorstel van ons college in de Voorjaarsnota 2018 om maximaal € 8 mln. beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk zodat hiertoe een Regio Deal gesloten kon worden met het Rijk en de gemeente Noordwijk.

Een voorstel met betrekking tot hoe de provincie zich kan inzetten voor de versterking van het (aero)space cluster is vervolgens verwerkt in het Programma Zuid-Hollandse Economie 2019-2022 dat uw Staten op 14 november 2018 hebben vastgesteld. Samengevat zet de provincie in op:

- Het stimuleren van innovatie (via de subsidieregeling MIT Zuid-Holland, de inzet van InnovationQuarter en EFRO Kansen voor West);
- Het stimuleren van clusters en netwerken voor innovatie (met name via de RNIZ regeling);
- Het versterken van innovatiemilieus (door bij te dragen aan de herhuisvesting van SRON in Zuid-Holland en aan de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk);
- Innovatief inkopen en launching customership en;
- Lobby en belangenbehartiging.

Korte update met betrekking tot de inzet van de provincie ter versterking van het space cluster

Stand van zaken bijdrage provincie aan de komst van SRON naar Zuid-Holland

De subsidieaanvraag is op 31 oktober 2018 bij de provincie ingediend door NWO-I. Deze subsidieaanvraag is momenteel nog in behandeling en wordt naar verwachting eind januari 2019 afgewikkeld.

Stand van zaken ontwikkeling Space Campus Noordwijk

Het onderzoek van Buck International Consultants is eind augustus 2018 afgerond. Het in opdracht van de provincie en gemeente Noordwijk uitgevoerde onderzoek 'Toekomstperspectief Space Campus' heeft onderstreept dat het ontwikkelperspectief als positief beoordeeld moet worden en dat zo'n campus een belangrijke rol zal spelen in de versterking van het ruimtevaartcluster, zeker in een tijd waarin met name de commerciële ruimtevaartactiviteiten wereldwijd sterk groeien. De samenvatting van dit rapport is ter informatie als bijlage bij deze brief bijgevoegd.

Op 6 september 2018 hebben Rijk, provincie Zuid-Holland en de gemeente Noordwijk de Regio Deal 'ESTEC en Space Campus Noordwijk' gesloten. Op 3 juli 2018 heeft ons college ingestemd met het aangaan van deze Regio Deal en de tekst van de Regio Deal is ter info als bijlage bij deze brief gevoegd.

Momenteel werkt naar aanleiding van deze Regio Deal de werkgroep Space Campus Noordwijk - bestaande uit vertegenwoordigers van de provincie, gemeente Noordwijk, Netherlands Space Office (NSO), InnovationQuarter, ESTEC en de projectleider- aan de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk. Ter informatie is bijgevoegd het document 'Achtergrond, doelstellingen, stand van zaken' dat is opgesteld door de projectleider Space Campus Noordwijk.

Recentelijk hebben we de subsidieregeling Campussen Zuid-Holland vastgesteld. De paragrafen 3 en 4 in deze regeling zijn specifiek gericht op Space Campus Noordwijk. Voorts hebben uw Staten op 19 december 2018 in het kader van deze regeling voor de Campussen Delft en Leiden een subsidieplafond voor 2019 vastgesteld. Toen bent u ook geïnformeerd dat op een later moment in 2019 voor de paragrafen 3 en 4 van deze subsidieregeling een subsidieplafond ter vaststelling aan uw Staten wordt voorgelegd, omdat de initiatieven ter versterking van Space Campus Noordwijk vanwege de recente totstandkoming van de Regio Deal nog niet indieningsgereed zijn.

Ontwikkelingen in de lobby voor Space

De provincie ondersteunt de lobby van SpaceNed voor additionele middelen voor ruimtevaart. Nederland heeft een unieke positie binnen de Europese ruimtevaart met het grootste technologiecentrum van ESA in Noordwijk en met een internationaal concurrerende kennisintensieve ruimtevaartsector.

Om die kracht optimaal te benutten zou Nederland haar – in ESA context- zeer lage ruimtevaartbudget moeten verdubbelen¹. Dit in verband met goed gastheerschap en behoud van ESTEC en als belangrijke randvoorwaarde voor een goede ontwikkeling van het Nederlandse ruimtevaartcluster.

In de bijlage is ter informatie een overzicht opgenomen met recente ontwikkelingen in het kader van de lobby die SpaceNed samen met de provincie voert, daarbij gesteund door VNO-NCW, FME en de Economic Board Zuid-Holland (EBZ). De lobby is erop gericht dat het Rijk bij Voorjaarsnota 2019 of de Begroting 2020 alsnog voldoende additionele middelen voor de optionele ESA programma's beschikbaar stelt.

Vervolproces in Provinciale Staten

Als gezegd is de inzet van de provincie om het space cluster te versterken, beschreven in het reeds door uw Staten vastgestelde programma Zuid-Hollandse Economie 2019-2022.

Er is een tweetal zaken die de komende maanden besluitvorming vergen van GS en PS (naar verwachting bij de Voorjaarsnota 2019):

- het vaststellen van een subsidieplafond voor de paragrafen 3 en 4 van de Subsidieregeling Campussen Zuid-Holland, zodat goede initiatieven die momenteel in ontwikkeling zijn voor Space Campus Noordwijk voor medefinanciering in aanmerking gebracht kunnen worden en;
- het (meerjarig) reserveren en beschikbaar stellen van financiële middelen voor een campusorganisatie voor Space Campus Noordwijk.

Beide zaken betreffen een nadere uitwerking van afspraken uit de afgesloten Regio Deal 'ESTEC en Space Campus Noordwijk' waar momenteel aan gewerkt wordt door de werkgroep Space Campus Noordwijk.

Afsluitend

We verwachten uw Staten met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over hoe de provincie werkt aan de versterking van het space cluster in Zuid-Holland, wat de stand van zaken is en dat er naar verwachting bij de Voorjaarsnota 2019 besluitvorming in het kader van een verdere uitwerking van afspraken uit de Regio Deal 'ESTEC en Space Campus Noordwijk' aan uw Staten zal worden voorgelegd.

---

¹ Inzet van de sector is een *structurele intensivering* van € 33 mln. per jaar (= € 100 mln. voor 3 jaar). Daarmee kan eind 2019 een verdubbeling van de vorige inschrijving (2016) van Nederland in de optionele ESA technologieprogramma's (van 100 naar € 200 mln.) worden gerealiseerd. Inschrijving op deze programma's vindt eenmaal per drie jaar plaats.

In het kader van het programma Zuid-Hollandse Economie 2019-2022 werkt ons college verder aan de versterking van het space cluster rondom ESA-ESTEC en verzoeken uw Staten om motie 751 "Belang ESTEC" als afgehandeld te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:

- 'Toekomstperspectief Space Campus Noordwijk', Managementsamenvatting, Buck International Consultants, 27 augustus 2018.
- Regio Deal 'ESTEC en Space Campus Noordwijk'
- 'Space Campus Noordwijk; Achtergrond, doelstellingen en stand van zaken', projectleider Space Campus Noordwijk.
- Overzicht recente ontwikkelingen in de lobby voor Space.